

УДК 7.05:687.01

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЕКОДИЗАЙНУ
У ПРОЕКТУВАННІ ВИРОБІВ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ**

А.М. ВЕКЛІЧ, ЛЮ ЦЗЯНСІНЬ,
О.В. КОЛОСНІЧЕНКО, К.Л. ПАШКЕВИЧ
Київський національний університет технологій та дизайну

Індустрія моди є невід'ємною та впливовою ланкою світової економіки, проте, з іншого боку, індустрія моди чинить негативний вплив на навколишнє середовище з точки зору використання енергії, споживання та забруднення води тощо. Формою реалізації та практичного застосування цінностей екологічної культури людини стає екологічний дизайн як утвердження принципів екологічної етики і орієнтація на гармонізацію відносин людини з навколишнім світом. Концепції екодизайну знаходять своє відображення, як у сфері виробництва, так і в сфері споживання. За визначенням [1] «екодизайн – це будь-яка форма дизайну, що зводить до мінімуму екологічно руйнівні впливи за рахунок інтеграції з процесами живої природи». Метою екодизайну є проектування і створення продукції «дружньої» довкіллю, що означає зниження, аж до повного усунення, її негативного впливу, шляхом використання відновлювальних ресурсів, вже перероблених або призначених для переробки матеріалів, економії енергії, а також невикористання токсичних речовин під час виробництва [2].

В текстильній галузі для досягнення мети екодизайну широко використовують такі методи, як: редайсинг – дбайливе використання природних та людських ресурсів, ресайклинг – повторна переробка текстильних відходів та речей для виготовлення нових та апсайклинг – перетворення старих речей на нові. Ідея апсайклингу об'єднує безліч модних напрямів в мистецтві, а також технік хенд-мейду, до яких належать арт-пластик, плетіння з газетних трубочок, кінусайга, печворк тощо.

Дизайнери втілюють еко-тренди не тільки в одязі, а й в аксесуарах. Особливо популярними є сумки-авоськи та еко-сумки для покупок, що можуть бути виготовлені із вторинної сировини та підлягати вторинній переробці. Все більше дизайнерів створюють такі сумки для підтримки екології планети та тренду еко-свідомості. Такі світові бренди, як Nike, H&M, Marks and Spencer і Levi's були одні з перших, хто представив екологічні речі у своїх колекціях. Серед всесвітньо відомих і авторитетних дизайнерів модні еко-тренди впроваджували Stella McCartney, Izzy Lane та інші. В Україні цей напрям представлено такими брендами, як Raw Flaw, Figlimon, AVOSKA, RITO тощо.

Еко-сумки виготовляють різних форм, кольорів та оздоблення, з логотипами брендів, різноманітними авторськими ілюстраціями та принтами, що робить їх естетично привабливими і розширює спектр призначення від звичайних сумок для покупок до вишуканих святкових аксесуарів. Апсайклинг-напрямок розвиває український бренд UliUli, що виготовляє сумки та рюкзаки зі старих шкіряних речей, надаючи їм нового життя.

Проведений аналіз показав, що для створення сумок та аксесуарів дизайнери використовують найрізноманітніші еко-матеріали такі, як бамбук, кокосова шкаралупа, бавовняні, лляні та конопляні тканини, джут, рамі тощо. Можливість проектувати еко-сумки різного асортименту забезпечується також матеріалами – заміниками шкіри, серед яких:

– водонепроникний папір. Такий папір використовується українським брендом Raw Flaw для створення багаторазових сумок, які можна мити та повторно переробляти, на заміну пластикових пакетів;

– корок – продукт коркового дерева, один з найбільш екологічно чистих матеріалів, який є основою для створення авторських сумок і взуття відомих дизайнерських фірм та Будинків моди (Louboutin, Chanel тощо). Наприклад, український бренд Tkachuk Cork Style пропонує картини, одяг, взуття та аксесуарів з корку;

– кора дерева, яку беруть з швидко поновлюваних сортів деревини, обробляють за допомогою нетоксичних хімічних речовин для надання гнучкості і міцності. Взятши за основу цей матеріал Dolce & Gabbana створила колекцію взуття та шкіргалантерейних виробів з різними текстурованими ефектами [3];

– дерево. Наприклад, фірма Figlimon випускає стильні дерев'яні сумки-конструктори зі змінними кришками тощо.

Для проектування виробів легкої промисловості в еко-стилі дизайнери використовують природні кольори: бежевий, коричневий, білий, блідо-зелений, небесно-блакитний, кольори трави, води, каміння, дерева тощо. Часто еко-стиль представляють у вигляді кантрі, з великою кількістю декоративних елементів, різьбою, мереживом, розписами тощо. Еко-принти – це квіткові малюнки, зображення дерев і тварин, рослин, комах, птахів та інших природних об'єктів.

Таким чином, проведено дослідження з визначення можливостей та напрямів втілення тенденцій екодизайну в проектуванні виробів легкої промисловості. Використання принципів екодизайну та еко-матеріалів дає можливість отримати принципово нові естетичні властивості, урізноманітнити художнє рішення виробу, тим самим відкриваючи нові можливості для розвитку індустрії моди, сприяє розробці дизайнерами нових конструктивних прийомів, створенню новітніх технологій в модній індустрії.

Література

1. Hossein B. Toward an Integrative. Theory of Urban Design / Hossein B., Ameneh V./ Springer – 2016. – 113 p.
2. Свірко В.О. Дизайнерська діяльність: екологічне проектування Науково-методичне видання / В.О.Свірко, О.В.Бойчук, В.М. Голобородько, А.Л. Рубцов, О.В. Кардаш, О.В. Чемакіна – Київ: УкрНДІ ДЕ, 2016. – 196 с.
3. Чупріна Н. В. Ресурсозбереження як принцип розробки екологічно орієнтованого модного одягу в індустрії моди // Вісник КНУТД. – 2014. – № 5 (79). – С. 219-225.